

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Iohannes Casimirus administrator & tutor Friderici, patris in Electoratu
successoris, Lutheranis ejectis, Caluinisticam religionem restituit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quoque, homo valetudinarius, è vita discessit, An. 1583. 4. Id. Octob. relicto filio novem aut decem circiter annorum, & ejusdem cum pueri avo nominis, Friderico, & alio Joan. Casimiro.

V. Quo tempore Ludovicus è vivis excessit, Joannes Casimirus in Colonienfi diœcesi pro Gebhardi Truchfessii Electoris & Archiepiscopi Colonienfis (qui deserto voto, Canonissam è Mansfeldensium Comitum familia violarat, cognatis urgentibus uxorem duxerat, ac religionem mutarat) amoribus bellum gerebat: cujus quum tædere ipsum inciperet, ceteris Protestantibus auxilia protantæ rei magnitudine parce admodum conferentibus, de morte fratris certior factus, magna celeritate, relicto exercitu domum contendit, & quorundam ipsius rebus faventium opera castellum Heidelbergense, ubi domicilium fere Electores habere solent, suam in potestatem rededit, atque inde pro Principe se gessit. Tam improvise adventu & mandato in legitimi Principis præiudicium promulgato, nec non presentis periculi (neque enim procul copiam aberant) metu consternatis subditi, Joanni Casimiro fidelitatis iuramentum, tamquam nepotis ex fratre tutori & Administratori Electoralis Palatinatus, in novem annos præstitere, eundem humilime precati atque obtestati, ne in religione à Ludovico introducta & stabilita, quidquam mutari pateretur: quod & ille promissit, sed & rerum poritus, contra fidem & promissa non multo post pleraque innovavit, miseris Lutheranis ne fortunam quidem suam omnium ventorum injuriis expositam deplorare audentibus, Calvinistis e contra quamvis paucis, Principis tamen auctoritate subnixis, cristas rursus erigentibus, & à quibus antea acceperant, leges præscribentibus. Quo vero Calvinisticam sectam, à qua non parum in iis quæ hæcenus tentarat, adjutus fuerat, firmioribus radicibus stabiliret, non religionem tantum, sed Consilia etiam & magistratus à fratre suo prius ordinatos, per omnem ditionem mutavit, aliis in eorum qui suspecti erant locum subrogatis: Lutheranis vero Prædicantibus iussit ut & à concionibus ad populum habendis, & assibus seu synodis inter se celebrandis abstinerent.

VI. Est vero in civitate Heidelbergensi Collegium quoddam (vulgo *Sapientiam* vocant) in quo vigintrsex juvenes Principis sumtibus ad Theologiae studium educari solent, antiquitus à Catholicis fundatum, ut inde tamquam è seminario ho-

mines ad Ecclesias regendas depromantur. His quum Joannis Casimiri nomine propositum fuisset, mallent ne novam illam & Calvinisticam, quam invehebat, religionem amplecti, an cum Lutheranæ exsulatum abire, & fortunam alibi quærere, unum tantum inventus fuit qui conditionem à Principe oblatam acciperet, ceteri vero omnes unà cum præfecto suo Marbachio, Theologi illius Argentinensis filio, alio profecti sunt. Basilea deinde venit Joannes Jacobus Grynæus, magni inter suos nominis Theologus, à Joanne Casimiro evocatus, qui unà cum Tossano diligenter omnia quæ ad Genevensem stabilendam religionem pertinebant, procuravit. Marpurg quoque ab eodem Principe accersitus Sonnius quidam, in Marbachii locum Sapientiæ Collegio præfectus fuit: inter quem & Tossanum acres deinde de Prædestinatione dissensiones exstiterunt, & ad Auditores quoque seu scholares proferperunt. Pupillo Principi idem Joannes Casimirus præfectos ac rectores dedit puros Calvinistas, nec quemquam qui aliter sentiret, ullam publicis aut privatis Principis negociis manum admoliri passus est. O delictos, atque ipso etiam communi sensu destitutos homines! Non videtis quanto melius sit legibus summi Ecclesiæ præfulis, cõtina successione perpetuam in religione uniformitatem & consensum tuentis, sese subdere, quàm stultis excerebrati alicujus Principis persuasionibus & à religione alienis affectibus, non optima, sed prima sequentis, ac sæpe è duobus malis deterius eligentis, obtemperare. Verum enim vero non Casimirus tantum, sed etiam pupillus rerum administrationi adnotus, religionem in qua educatus fuerat, quoad vixit, in ditione sua retinuit, atque etiam omnibus qui ob eam aliunde ejecti fuerant, receptaculum præbuit, quæ res non parva attulit Palatinatu compendia, ut qui velut portus sic ad quem omnes qui fidei fecere naufragium, appellant. Et quo patet, quomodo quarta religio in Imperium nullo suffragio sed sola velut usucapione irrepserit, & adhuc in eo tolleretur. Primo Catholica, quæ maximam partem amplectitur: secundo Lutheranæ, quæ duplex est, eorum qui formulam Interimisticam, & qui Augustanam puram Confessionem sequuntur: ac tandem Calvinistica: quamvis hæc Palatinatu ferè & aliis quibusdam exiguis ditunculis circumscribatur, quamque ceterarum religionum homines capitali odio persequuntur, ut commodius alibi dicam. Quantum ad Anabaptistas, Trithemistas, Antici-